

Nacionalni inštitut
za **javno zdravje**

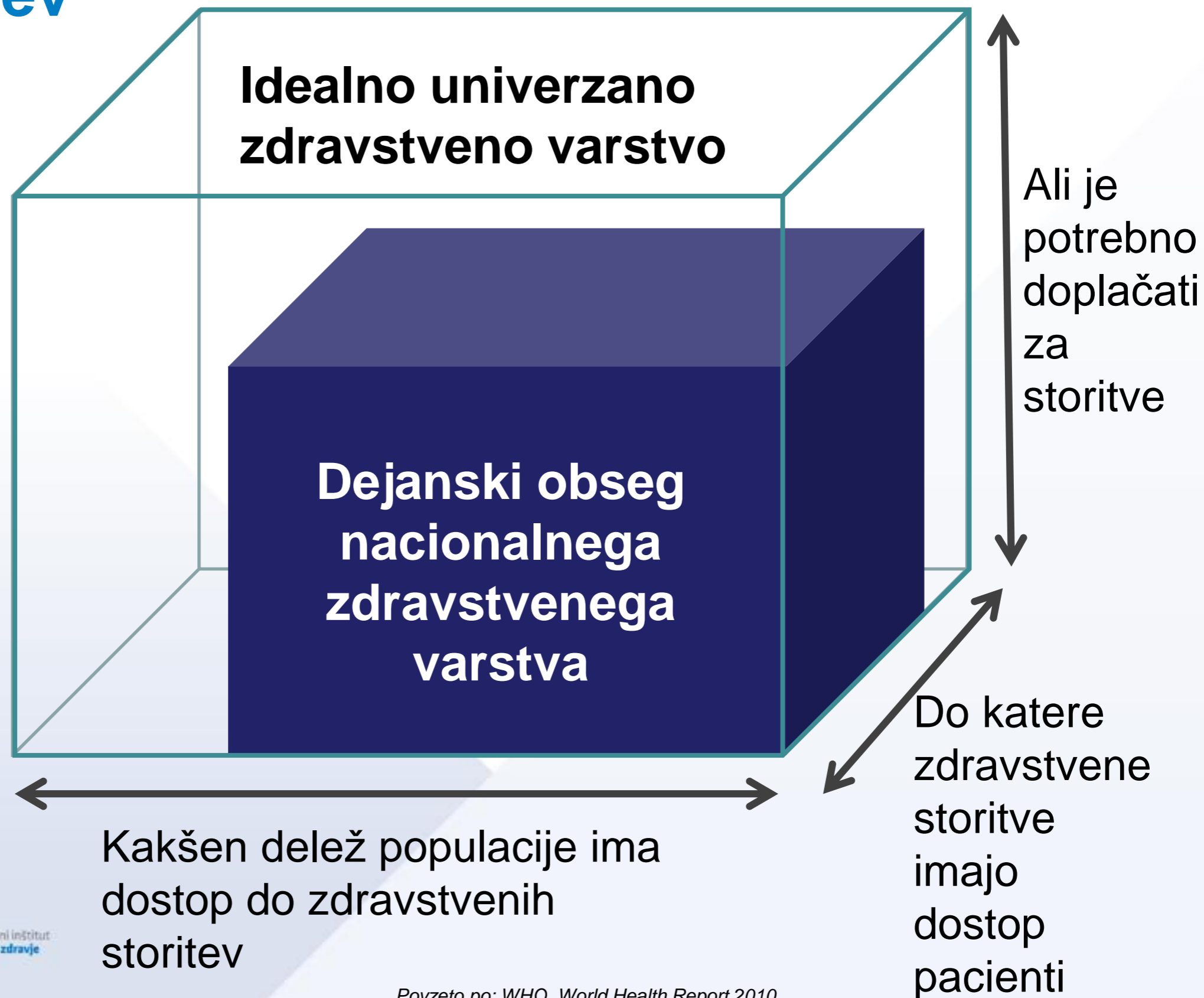
Stanje pravic bolnikov in dostopnosti do zdravstvenega varstva v Sloveniji s stališča domače perspektive

Mircha Poldrugovac

Posvet ob Svetovnem dnevu zdravja

Ljubljana, 6. april 2018

Univerzalnega dostopa do zdravstvenih storitev

Ali smo vsi zavarovani?

Obvezno zdravstveno zavarovanje (stanje na dan 31. 12. 2017)

Zavarovanih oseb na dan:	2.096.689 oseb	
Niso imeli urejenega zavarovanja več kot 2 mesec:	3.733 oseb	0,17%
Zadržane pravice zaradi neplačanih prispevkov:	20.298 oseb	0,97%

Vir: ZZZS, Poslovno poročilo za leto 2017, Gradivo za sejo skupščine ZZZS

<i>Dopolnilno zdravstveno zavarovanje:</i>	<i>98% pokritosti v letu 2007</i>
	<i>96% pokritost v letu 2014</i>

Vir: Preučitev upravičenosti dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, Končno poročilo, 2015

Ali smo vsi zavarovani?

<http://www.gorenjskiglas.si/article/20170307/C/170309869/1015/fajdigova-ambulanta-caka-paciete>

Gorenjski Glas

DOMOV GORENJSKA GOSPODARSTVO KRONIKA ŠPORT ZANIMIVOSTI GG PL

Fajdigova ambulanta čaka paciente

Besedilo: Vilma Stanovnik

Kategorija: Kranj / torek, 7. marec 2017 / 08:19

Včeraj so v Kranju odprli prvo pro bono ambulanto za osebe brez zdravstvenega zavarovanja, ki so jo poimenovali po nekdanjem kranjskem zdravniku Božidarju

DNEVNIK

SLOVENIJA SVET POSEL ŠPORT KULTURA MAGAZIN KRONIKA LOKALNO DOM MNENJA OBJEKTIV NEDELJSKI GAZELA ZLATA NIT OBRAZI PRIHODNOST

AMBULANTA PRO BONO

Nataša Bucik Ozebek

8. december 2016

8. december 2016 0:00

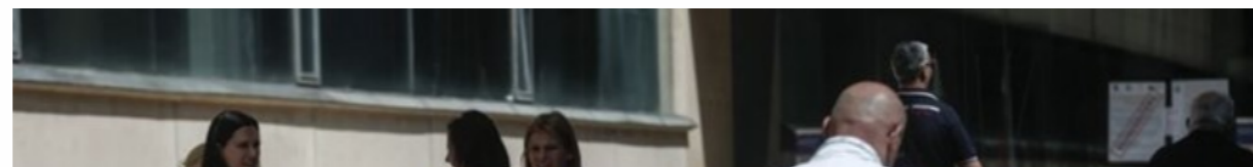

NAJNOVEJŠE

Odbor DZ za zunanjo politiko zaradi nesklepčnosti prekinil sejo glede priznanj...

V novogoriški zdravstveni ambulanti pro bono bi potrebovali več zdravnikov prostovoljcev

Kljuko novogoriške ambulante pro bono si podajajo samostojni podjetniki in prekarni delavci brez zdravstvenega zavarovanja. Po uradnih podatkih se jih vsak mesec v takšni situaciji znajde okoli 650.

Priporočamo, kar zdaj be

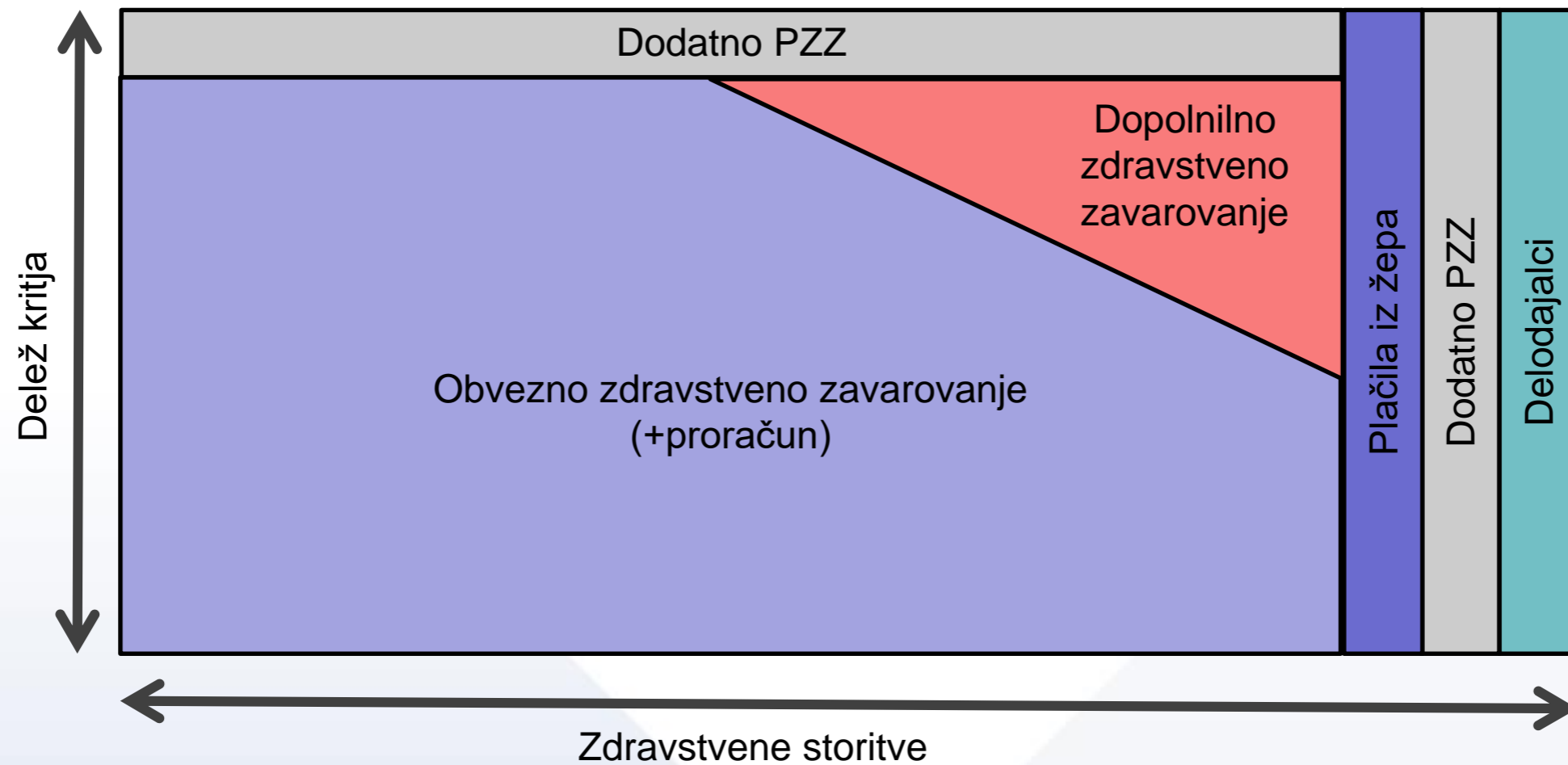
valnico,

Osuplost vi

<https://www.dnevnik.si/1042756151>

<http://www.karitasmb.si/2017/09/05/ambulanta-za-osebe-brez-osnovnega-zdravstvenega-zavarovanja-s-posvetovalnico-maribor/>

Ali smo zavarovani za vse zdravstvene storitve?

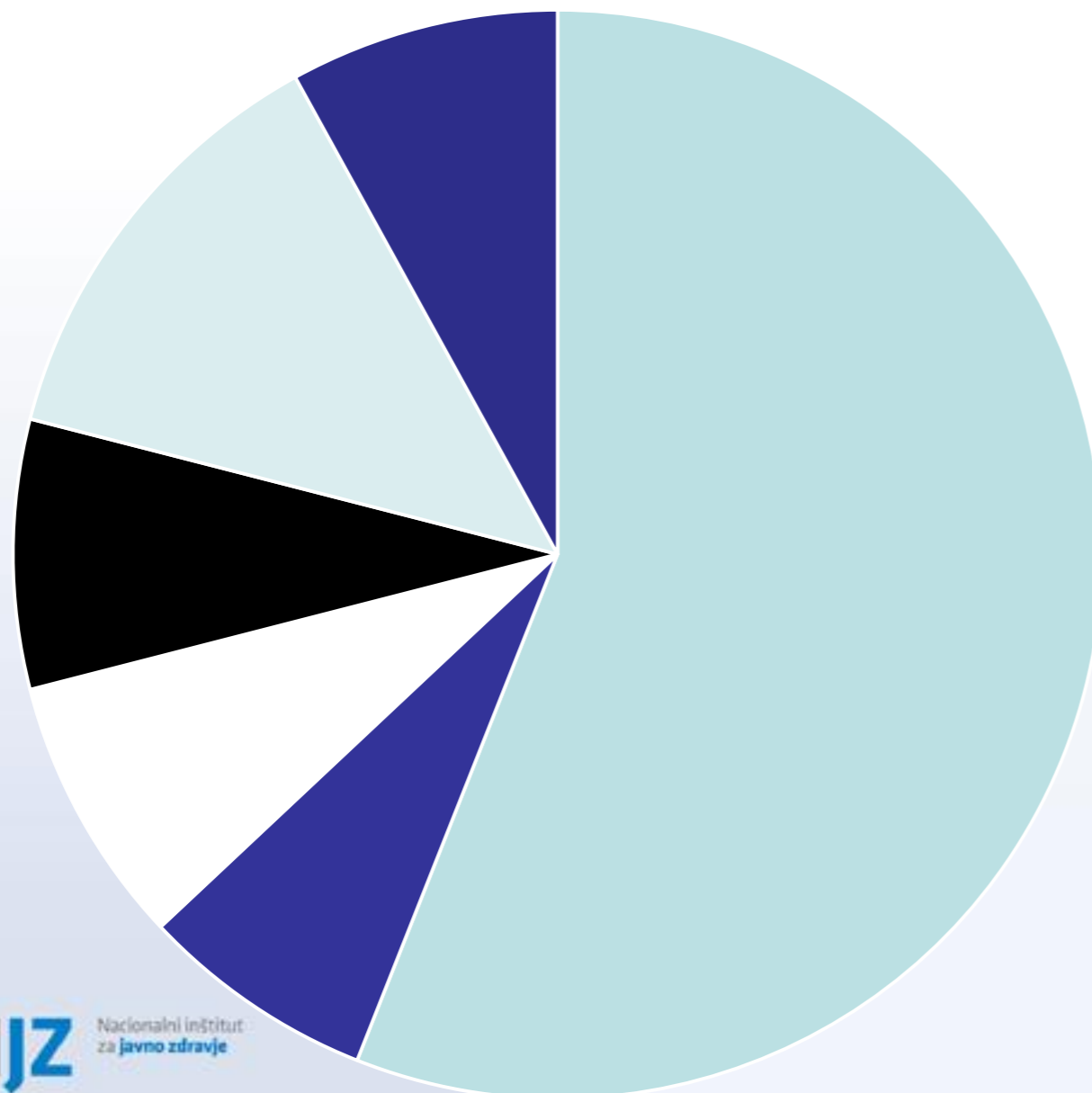

Povzeto po: Tajnikar M in sod., Prenova gospodarskih vidikov slovenskega zdravstva. Ljubljana: Ekonomska fakulteta, 2016.

Ali smo vsi zavarovani?

Izdatki iz žepa 13% v letu 2015

Vrste izdatkov iz žepa

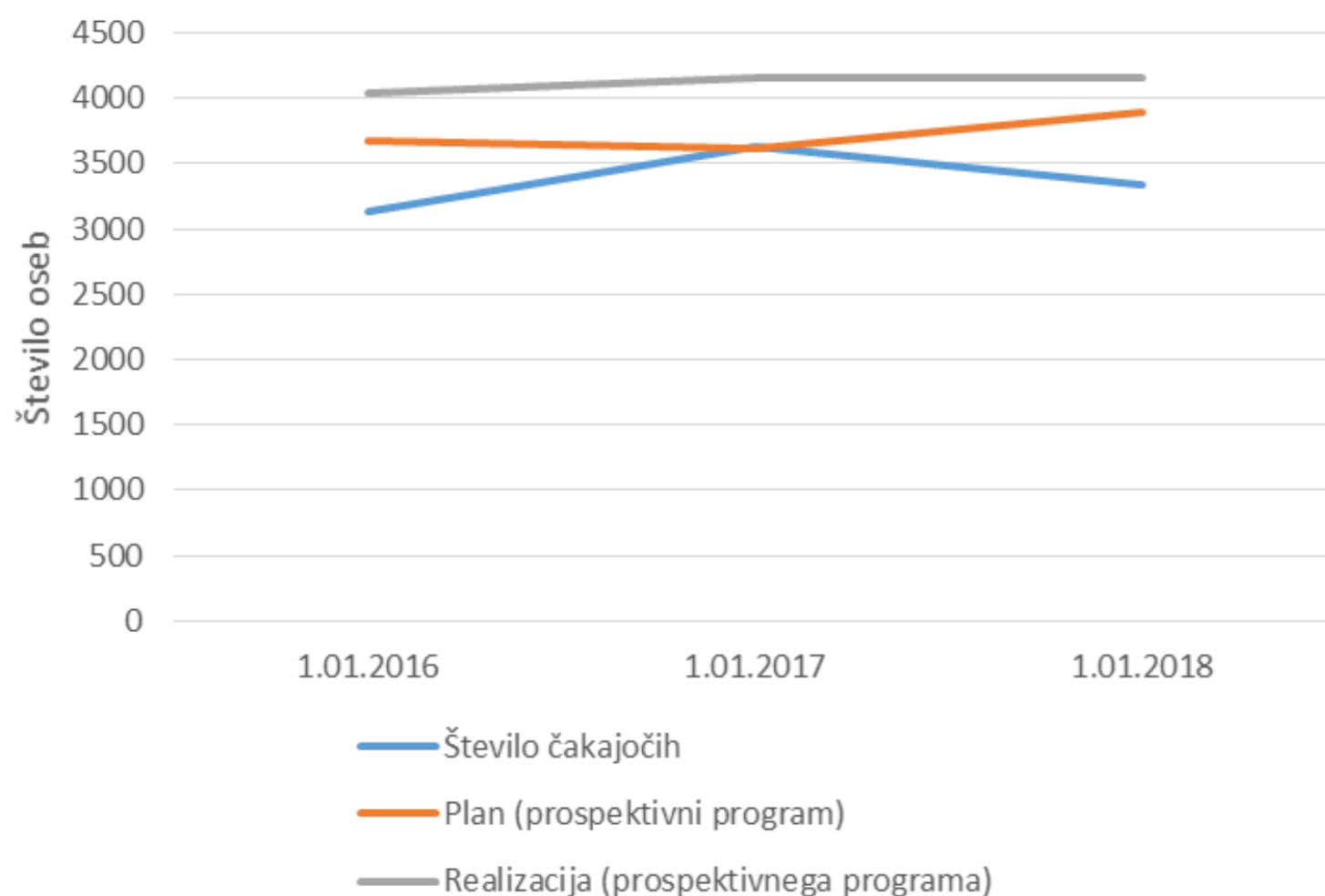

- Zdravila in medicinski pripomočki
- Osnovne zdravstvene in diagnostične storitve
- zobozdravstvene storitve
- specialistične ambulantne storitve
- druge ambulantne kurativne storitve (npr. fizioterapija)
- Druge vrste izdatkov iz žepa

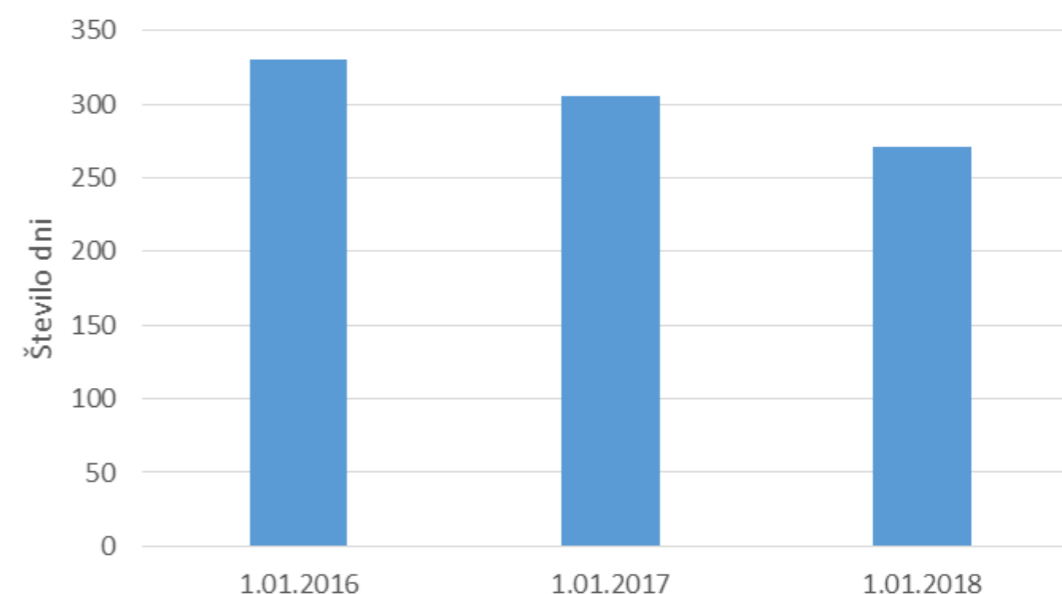
Časovna dostopnost do zdravstvenih storitev

Pravica do zdravstvenih storitev pomeni tudi, da so te storitve zagotovljene pravočasno.

Število čakajočih, plan in realizacija storitev pri artroplastiki kolka

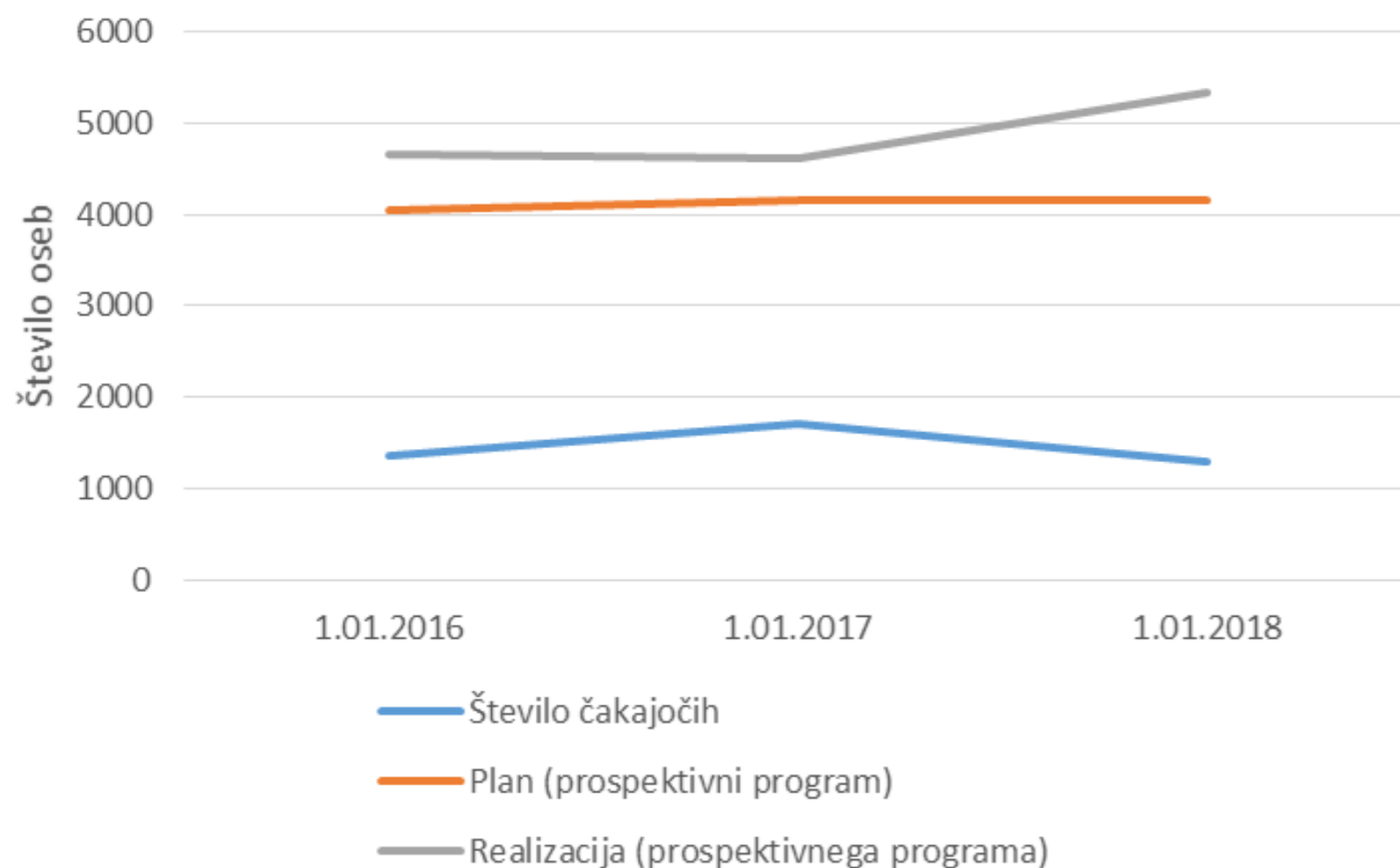
Povprečna čakalna doba pri artroplastiki kolka

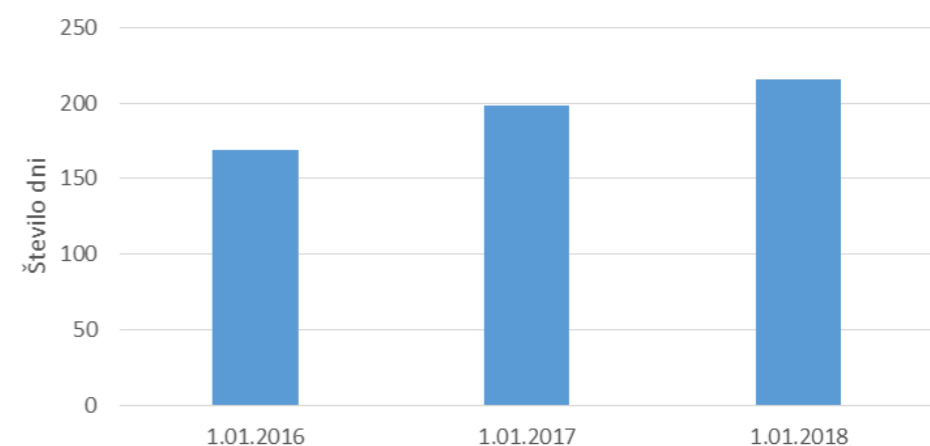
Vir: NIJZ, ZZS

Časovna dostopnost do zdravstvenih storitev

Število čakajočih, plan in realizacija storitev pri operaciji žolčnih kamnov

Povprečna čakalna doba pri operaciji žolčnih kamnov

Vir: NIJZ, ZZS

Dostopnost do zdravstvenih storitev

2. Bitka pri Poitiers

1982 – 1983

- *Francija je v sklopu „hladne trgovinske vojne“ z Japonsko želela omejiti dostopnost do francoskega trga za japonske videorekorderje.*
- *Formalno uvoz je bil dovoljen, vendar je bila zahtevana predhodna carinska inšpekcija posameznega izdelka.*
- *Za inšpekcijo je bilo zadolženih 9 oseb v majhnem skladišču v Poitiers, kjer so aparate pregledali zelo podrobno. Število odobrenih izdelkov se je zmanjšalo s 100.000 mesečno na 8.000 mesečno.*

(Vir: <https://www.nytimes.com/1983/04/29/business/french-lifting-curb-on-japanese-video-recorders.html>)

Dostopnost do zdravstvenih storitev

- Pacienti so imeli čedalje večje **težave z naročanjem** na zdravstvene storitve.
- Vlada je sprejela **Uredbo o poslovanju z uporabniki v javnem zdravstvu** (Uradni list RS, št. 15/08)
 - Izvajalec poleg naročanja neposredno v ordinaciji oziroma naročanjem po pošti omogoči tudi **telefonsko naročanje** in vsaj eno obliko **elektronskega naročanja** (npr. preko elektronske pošte ali spletne strani izvajalca)
 - Telefonsko naročanje se zagotovi v okviru ordinacijskega časa, in sicer **najmanj 4 ure dnevno**
- Vzporedno se je začelo sistemsko **spremljanje čakalnih dob** na podlagi Zakona o pacientovih pravicah in pripadajočih pravilnikov
- To je ustvarilo pritisk na izvajalce, da skrajšajo čakalne dobe. Ponekod so sledili poskusi mehkih omejitev možnosti naročanja.

Dostopnost do zdravstvenih storitev

eNaročanje

Poleg omogočanje systemskega spremljanja čakalnih dob in spoštovanje čakalnih vrst, sistem ima dve dodatni prednosti, vezane na dostopnost:

- a) Sistem je/bo olajšal **postopke naročanja** pacientov na zdravstvene storitve*
- b) Sistem je/bo omogočal **primerjavo čakalnih dob** pri posameznih izvajalcev in preprosto izbiro izvajalca, ki ima najkrajšo čakalno dobo*

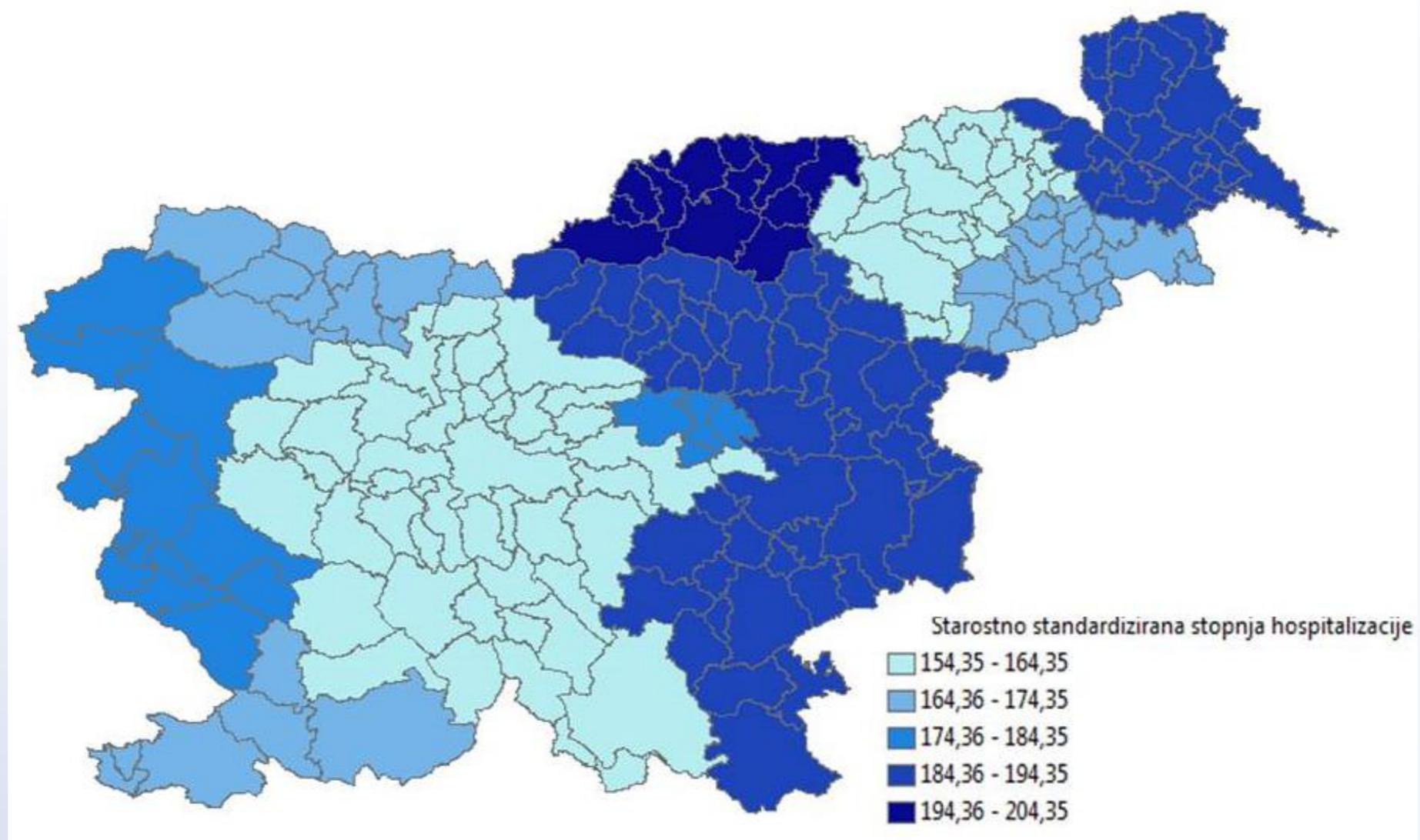
Dostopnost do zdravstvenih storitev

Ali so storitve enake ali primerljive kakovosti pri vseh izvajalcih?

- V Sloveniji so vzpostavljeni sistemi **strokovnega in finančnega nadzora**
- Večinoma nimamo dogovorjenih strokovnih **standardov posameznih operacij ali materialov**
- Delo na področju **spremljanja kakovosti** zdravstvenih storitev trenutno ne omogoča zanesljive presoje o kakovosti posameznih posegov ali izvajalcev, ki bi lahko vodile pacienta pri izbiri izvajalca.

Fizična dostopnost do zdravstvenih storitev

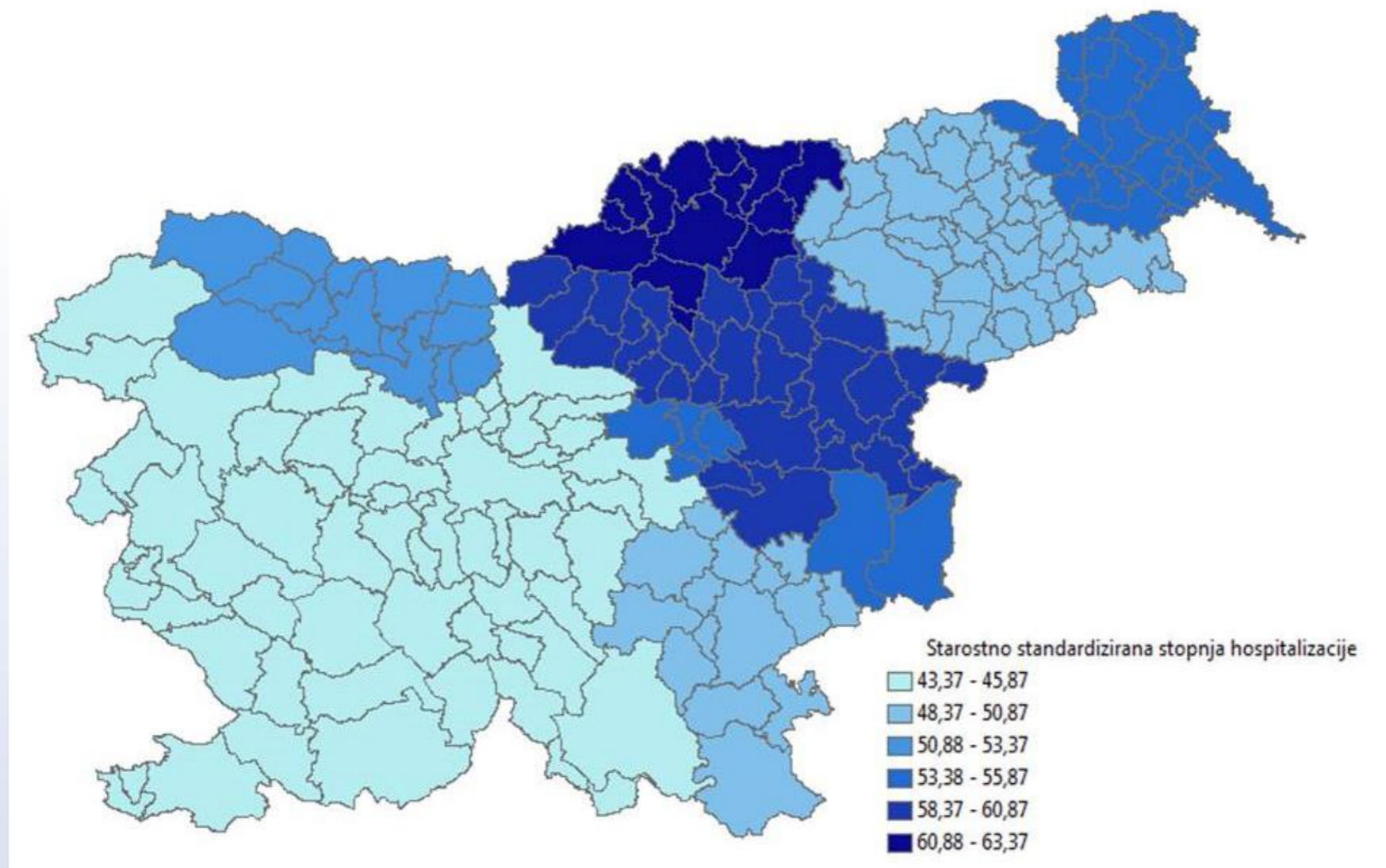
Stopnje hospitalizacije v posamezna gravitacijska območja v letu 2012

Vir: Poldrugovac M, Prostorske variacije v bolnišnični zdravstveni oskrbi v Sloveniji, diplomsko delo, 2015

Fizična dostopnost do zdravstvenih storitev

Stopnje hospitalizacije na področju interne medicine v posamezna gravitacijska območja v letu 2012

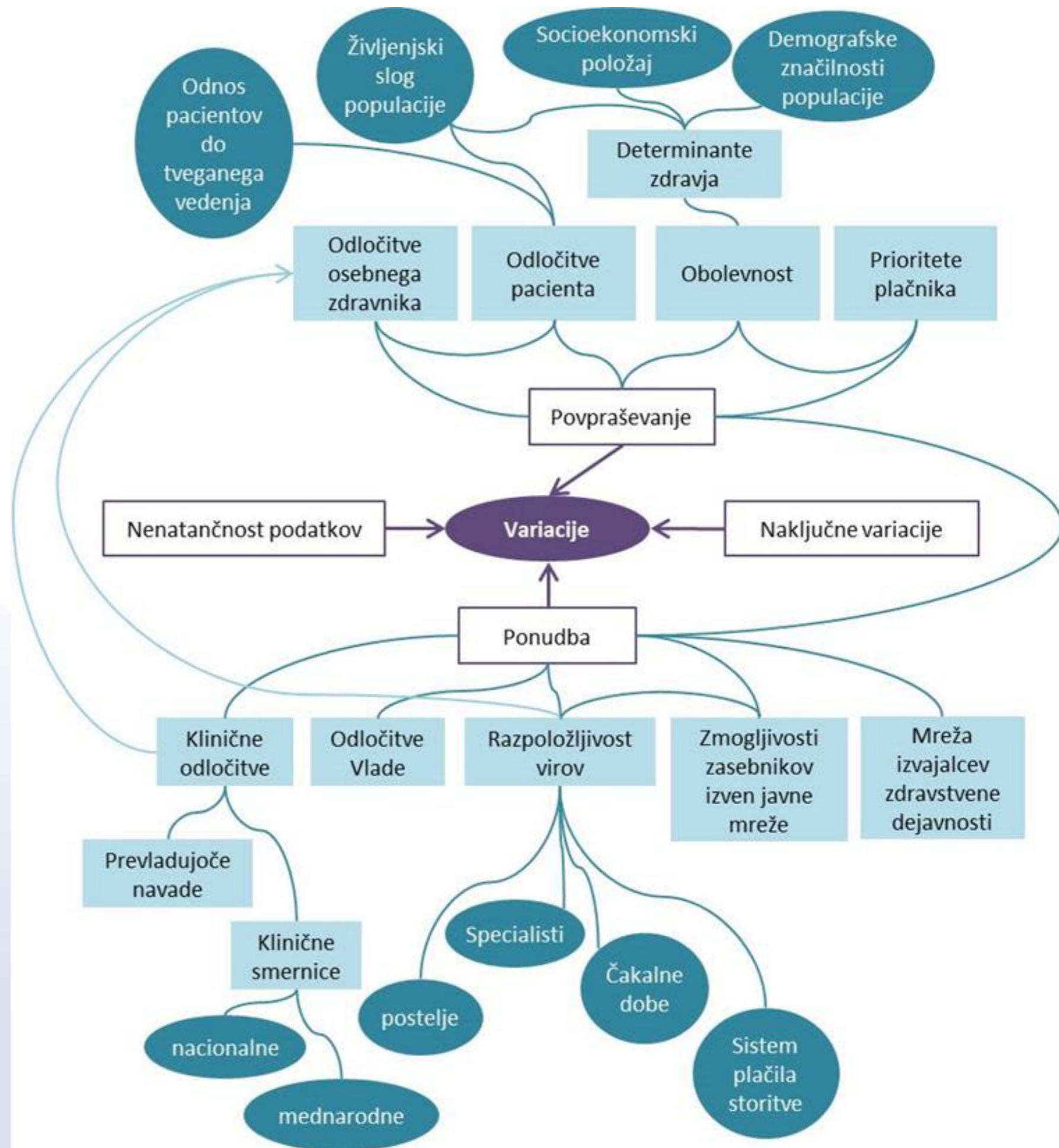

Fizična dostopnost do zdravstvenih storitev

Standardizirane stopnje umrljivosti zaradi bolezni obtočil v Sloveniji v letu 2012

	Standardizirana stopnja umrljivosti zaradi bolezni obtočil
SLOVENIJA	210,91
Pomurska	264,80
Podravska	228,43
Koroška	237,78
Savinjska	234,80
Zasavska	188,98
Posavska	271,26
Jugovzhodna Slovenija	216,63
Osrednjeslovenska	175,08
Gorenjska	184,53
Primorsko-notranjska	226,80
Goriška	211,41
Obalno-kraška	197,39

Vzroki za variacije v zdravstveni oskrbi

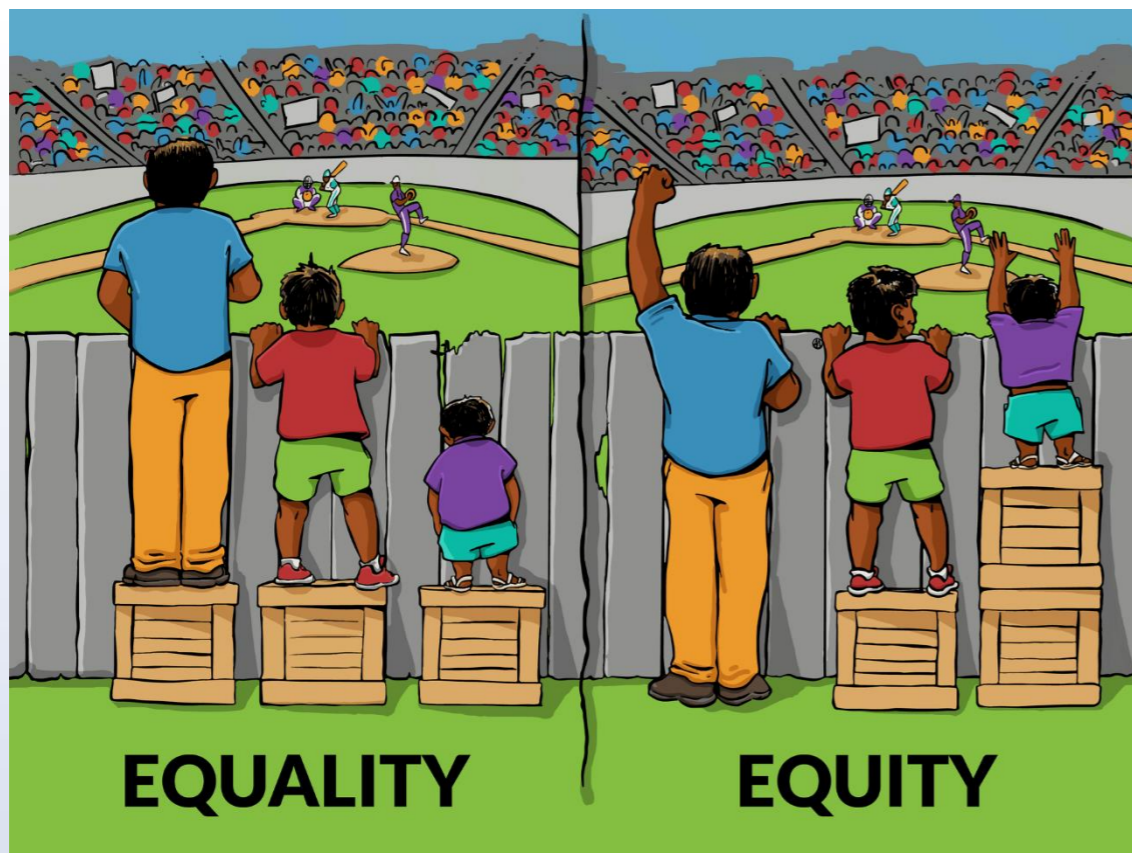

Vir: prilagojeno po Appleby J, Raleigh V, Frosini F, Bevan G, HaiYan G, Lyscom T, et al. Variations in health care: the good, the bad and the inexplicable. London: King's Fund; 2011

Dostopnost in enakost

Enakost v zdravju pomeni, da lahko vsak posameznik doseže svoj zdravstveni potencial in nihče ni v neenakem položaju glede doseganja tega potenciala zaradi socialno-ekonomskega statusa ali drugih socialno-ekonomskih determinant

Vir: Buzeti in sod. Neenakosti v zdravju v Sloveniji. Ljubljana: IVZ, 2011. Povzeto po Dahlgren G in Whitehead M, WHO, 2006

Če obstajajo razlike v zdravstvenih izidih med različnimi populacijskimi skupinami ali deli države, ali lahko trdimo, da je dostopnost do zdravstvenih storitev enaka?